

Akt nr:
R-E1a-1492

AU\$R-E1a-1492

4362-2

R 2*1492

WU 11/1952

Kungl. Lantbruksstyrelsens
arkiv

LANTBRUKSSTYRELSEN

5 FEB. 1953

DIARIE Nr

SAK Nr

Handlingar
rörande
Tingsjöns sänkningsföretag
av år 1952
i Udenäs socken
av Skaraborgs län
upprättade vid syn enligt
vattenlagen
åren 1951-1952
av
Gottfr. Wadman
Statens lantbruksingenjör.

LANTBRUKSSTYRELSEN

5 FEB. 1953

DIARIE Nr

SAK Nr

Dom B 16/1952

BUD 11/1952

Tingsjöns sänkningsföretag

SÖDERBYGDENS VATTENDOMSTOLS

DOM

meddelad i domstolens kansli
i Stockholm den 24 november 1952.

Målet: Underställning av utlåtan-
de den 15 maj 1952 rörande Tingsjöns
sänkningsföretag av år 1952 i Undenäs
socken, Skaraborgs län.

Statens lantbruksingenjör Gottfrid Wadman i Karl-
stad har med biträde av gode män handlagt och den 15 maj
1952 avslutat en syneförrättning enligt vattenlagen angä-
ende torrläggning av marker till hemmanen Fräckestad i
Undenäs socken av Skaraborgs län. Utlåtandet över det
därvid till utförande medgivna företaget - Tingsjöns
sänkningsföretag av år 1952 - har underställts vatten-
domstolens prövning.

Om underställningen har kungörelse utfärdats.

Erinran har ej framställts mot utlåtandet.

Vattendomstolen, som granskat utlåtandet med hän-
syn till allmänna intressen och enskild rätt, har icke
funnit anledning till anmärkning häremot och fastställer
därför utlåtandet.

Sökandena till förrättningen förpliktas att till

Utan avgift.

Kungl. Lantbruksstyrelsen.

vattendomsstolens kansli gälda sådana kostnader, som avses i 11 kap. 97 i vattenlagen, ävensom övriga kostnader för företaget i och för detta mål. Kostnaderna skola, därest företaget kommer till utförande, slutligt fördelas mellan delägarna i företaget enligt de grunder, som i utlåtandet angivits för slutlig fördelning av förrättningskostnader.

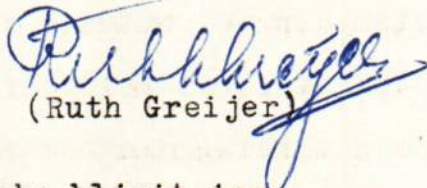
Fullföljdshänvisning - se bilaga.

På vattendomsstolens vägnar:

Anton Thelin

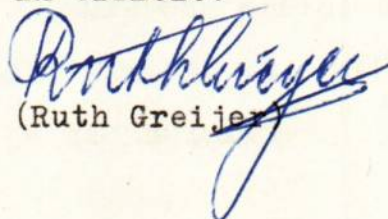
Rätt avskrivet; betygar

Ex officio:

(Ruth Greijer)

Emot förestående dom har vad icke blivit inom laga tid anmält; betygar Stockholm i Söderbygdens vattendomsstols kansli den 13 december 1952.

Ex officio:

(Ruth Greijer)

B i l l a g a.

Talan mot denna dom föres genom vad. Vill part vädja mot domen, skall han inom två veckor från denna dag eller sist den **8 december** 1952 före tjänstetidens slut muntligen eller skriftligen anmäla vad hos vattenrättsdomaren i Söderbygdens vattendomstol, Vasagatan 52, Stockholm (postadress: Box 482, Stockholm 1), eller hos vattenrättssekreteraren vid domstolen. Part som anmält vad skall inom fyra veckor från denna dag eller sist den **22 december** 1952 före tjänstetidens slut fullfölja vadet genom att till vattenrättsdomaren inkomma med sin till vattenöverdomstolen ställda vadeinlaga.

Har part sålunda vädjat, äger även motpart, ehuru han ej iakttagit vad ovan sagts, föra talan mot domen; dock åligger det honom att inom två veckor från den dag, då tiden för fullföljd av vadet utgick, till vattenrättsdomaren inkomma med vadeinlaga. Sådan vadetalan förfaller, om den första vadetalan återkallas eller eljest förfaller.

Inlaga eller annan handling må inlämnas genom bud eller insändas med posten i betalt brev.

Handlingar
rörande
Tingsjöns sänkningsföretag av
år 1952.

Protokoll vid sammanträde
 rörande tvistläggning av vadben
 skadade marker inom hemmanet
 Fräckestad genom sänkning av
 Tingsjön i Undevårs socken
 av Skaraborgs län.

Den 22 oktober 1951 inbådes sig under-
 tecknad, statens lantbruksingenjör
 hos lantbrukare Robert Gustafsson,
 Tovatorp för att jämlikt förordna-
 de (bil. 1) handlägga ifrågasatt
 synförräkning. Kunjörerna angående
 sammanträdet hade varit införda
 i Tidning för Skaraborgs län,
 Maricstad den 1 okt. 1951 (bil. 2)
 samt i laga ordning anslagen i
 Undevårs församling (bil. 3), varjämte
 förtäglade jorkägare jämlikt vadslagen
 (bil. 4) meddelats om tiden och plat-
 sen för sammanträdet, och hade föl-
 jande platser med förräknings-
 mannen kommit till stades.

Alf Hansson, Fräckestad
 Sven Löfstrand, Rongstad för
 Hanna Johansson, Fräckestad ent. fullm. (bil. 5)
 Richard Olofsson, Tingsjötorp ~~för egen del~~
 Robert Gustafsson, Tovatorp för egen del
 för Fräckestadets vägsamfund
 Eric Karlsson, Tovatorp
 Fräckestadets fiskerivårdsförening genom
 Johan Karlsson, Fäbön ent. protokoll

undersökt (bil 6) och genom örför-
randen af Hansarna.

Fiskerikonsulent Fabian Olofsson, Menistad

Sitts gode män

Stolger Wängsén, Ärlengärdet

Derbil Olofsson, Byggsärdet

§ 1.

Uppolästes förordnandet och
bilades protokoll (bil. 1)

§ 2.

Faktar är anmäldes mot syne-
männen, och biträdande gode
männen förklarade, att de av-
lagt föreskriven ed.

§ 3.

Förklarades den uppräbade
plantkartan med profiler och
sektioner öfver planerade avlopp

§ 4.

Sökandena yrkade för tillägg-
ning av sina marker till för äm-
erforderligt djup medelst äppel dike
men tackar orauför punkt 2.

§ 5.

Delägarna yrkade på jorderstämning

4

för mark, som ägnas för avlopp och jord-
upplag.

§ 6.

Ombudet för Håanna Johansson re-
serverade sig för eventuellt skada
för rådgivning, som kassa
avloppets nedre del

§ 7.

Ombudet för Fräckesåsa vägsamfund
helt yrkade på att ombyggnad av by-
vägsbron bekräftas och utföras av
dickningsförening

§ 8.

Fiske yrkesfiske. förekommer
i sjön men dock knöbehovsfiske
för Alf Hansson.

§ 9.

Någon framskridning om ersättning
för fössämrat fiske gjordes icke.

§ 10.

av jordägarna.

Ombudet för Fräckesåsa fiske-
råd förenings yrkade på ersät-
ning efter de grunder, som
av fiskerirendementen föres-
mets komma till förbotens.

§ 11.

De närvarande befremmak-
tigade föresättningsmannen att i
kungörelse för nästa sammankom-
st intaga att val av arbetsstyrelse ska

verkställas vid sammanträdet ifråga

§ 12.

meddelades att förordningen
skall verkställas av styrelsen
efter sammanträdet.

§ 13.

Då inledd vidare förklaring,
upplästes dagens protokoll, som
godkändes, och sammanträdet
förklarades avslutat.

Ort och dag som ovan.

På Ljansjöns vägnar
Gustafsson

Skogerwägen

Bolofsen

Den 15 maj 1952 inställdes sig alla
förelämningsmännen hos landbrukaren
Robert Gustafsson, Tövatorp för att
vidare handlägga ifrågasvarande styrelse-
förelämnung. Kungävs kommun angående sam-
manträdet hade varit införd i tidning
för Skaraborgs län, Malmö den 30 april
1952 (bil 7) samt i läsa ordning an-
sluten i Undersjö församling (bil 8)
Följande personer hade med för-
rädningsmännen kommit till-
stades.

Rikard Olofsson, Kungsjötorp
Robert Gustafsson, Tövatorp

6

Eric Karlsson, Tövatorp
Johan Karlsson, Tjeltstad för
Fräckesbads fiskerivårdsförening
enligt protokollsbilaga (bil. 9)
Sven Tövestrand, Röngetad för
Hanna Johansson, Träckesbads
enligt fullmakt (bil. 10)
Olof Hansson, Fräckesbad

Ditt. gode män
Holger Wängsten, Erlagården
Beril Olofsson, Dyzgården

§ 14.

Kammarkollegiets skrivelse av
den 17/10 1951 angående det allmänna
rätt och intressen upplästas och
bilades protokoll (bil. 11)

§ 15.

Fiskerivårdsbemyndigats yttrande
jämte 10 Kap. 43 § våbenlagen
jämte en yttrande bifogad skrivelse
från fiskerikonsulenten Fabian Olofsson
upplästas och bifogades protokoll
(bil. 12a. b.)

§ 16.

Förslaget till uppriktade för-
slag med bilagor, som genom-
gås.

7
§ 17.

Med anledning av de förelagda aktterna hade ingen af någon af anförda.

§ 18.

Då meddelande inbjudits i Kungälvskas att val av arbetsstyrelse skulle verkställas vid dagens sammankomst, valdes nu till ordförande i styrelsen Robert Gustafsson, Toratorp på Uddeväns samt till öfriga ledamöter Eric Karlsson, Toratorp och Alf Hansson, Fräcke-
stad

§ 19.

Till revisorer av granska arbetsstyrelsens räkenskaper och förvaltning utsågos Rickard Olofsson, Tingstjörp och Sven Låpström, Rongstad

§ 20.

Att emottaga och förvara till förtäget härnär handlungar och räkningar utsågos till förande i arbetsstyrelsen.

§ 21.

Styrelsemännens utlåtande öppnades och bilades protokoll.

§22.

Procedurrättning förklarades

§23.

Delägarna beslöt, att sedan
förelagets utförande medgivits
av valmyndigheterna, söka stats-
understöd till dessamma, och
uppdraga åt förvaltningsmännen
att upprätta härför erforderliga
handlingar.

§24.

Da inber vidare förekom,
upplästes dagens protokoll,
som godkändes, och synefrö-
rättningen förklarades av-
slutad.

Ort och dag som ovan
På tjänstens vägnar
Godfyrvarman

Holgerwängin Rolfson

9
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAVANDE

I
SKARABORGS LÄN

LANDSKANSLIET

Bil. 1.

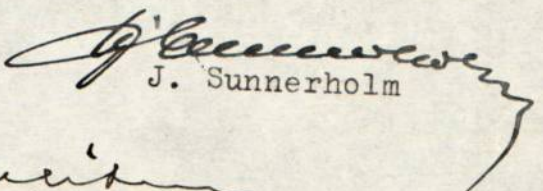
E.D.nr 22-49-1951

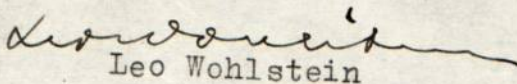
Förordnande.

Lantbruksingenjören Gottfrid Wadman,
Karlstad, förordnas härmed att i stället
för lantbruksingenjören Sven Hallin,
Skara, i laga ordning verkställa ifråga-
varande förrättning.

Mariestad å landskansliet den 16
mars 1951.

På länsstyrelsens vägnar:

J. Sunnerholm

Leo Wohlstein

Ark 12/in 46
S.H.

E. D. 22-49
1029

10

SKARABORGS
15 FEB 1951
Insändes till Torrlägningsnämnden.
Adress: vederbörande hushållningssällskap.

E. D. 149-49
1951

SKARABORGS
29 SEP 1949
LANDSKANSLI

TORRLÄGGNINGSNÄMNDEN
I SKARABORGS LÄN
Ink. den 12/12 1946 Dnr 235
Exp. den / 19 nr

Till

LANTBRUKSSTYRELSEN
19 FEB 1951
DIARIE Nr
TAK Nr

Länsstyrelsen i Skaraborgs län.

Härmed anhålles vördsamt om förordnande för behörig förrättningsman att handlägga
syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen för torrläggning av ^{mig} tillhörig mark inom
Udelsnäs socken(-nar) av Skaraborgs
län. Förteckning över fastigheter, som väntas bli berörda av företaget, åter-
finnes å omstående sida. Företaget avser Sänkning av Lingsjön
samt en del sänkning av dess tillflytande
Här uppgives så fullständigt som möjligt företagets beskaffenhet (dikning, åreglering, sjösänkning, invallning e. d.), vidare företagets
cirka 25 hektar åker samt skogsmark
omfattning (areal som skall torrläggas, avloppens längd o. d., om flottled, damm, järnväg, landsväg, e. d. beröres m. m.)
(beröres ej därav)

Närmaste järnvägsstation

Meddelanden angående förrättningen kunna ställas till

Hf Hansamo Hälsestad Udelsnäs 18.2
Titel, namn och fullständig adress samt telefon.

Udelsnäs den 10/12 1946

Hf Hansamo
Rickard Olofsson
Eric Karlsson
Robert Gustavsson

Av företaget väntas nedanstående fastigheter bliva berörda.

Fastighet:

Ägare:

157/28 2.40
Tingsjötopp

Stora Larp

Tovatorp

Jeräknäsa 117

" 118

Läbra

"

Rickard Olofsson

Robert Gustavsson

Eric Karlsson

M. Hansson

Hanna Johansson

Hanna Carlsson

FÖRORDNANDE

Lantbruksingenjören S. HALLIN, Skara
Distriktslantmätaren

Förordnas härmed att i laga ordning verkställa
ifrågavarande förrättning; och införs väntas bevis
om förordnandet emottagande.

Mariestad & landskansliet den 29 SEP. 1949

PÅ LÄNSSTYRELSENS VÄGNAR:

J. Sunnerholm

Leo Wohlschlag

Lantbruks-
~~Förordnande~~ Förordnandenämnden får till förrättningsman föreslå:

Lantbruksing. Gottfr. Wadman

Skara den 29 januari 19 51.

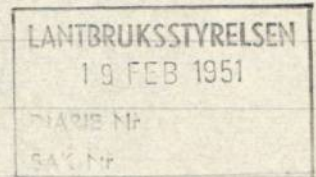
Lantbruks-
På ~~Förordnandenämnden~~ Förordnandenämndens vägnar:

Skuldf

För hur beviljad 12
i nov 49.

Företag Undenäs den 15 okt. 1950.

Till

Lantbruksnämnden,
Skara.

Undertecknad var tacksam för upplysning om hur snart synförsäkring kommer att äga rum, för vatten skadade marker till Gräcke-
stad, Fingsjöby och Företag i Undenäs kommun.
Hälsningsfullt.
Robert Gustavsson.

Enl. Undenäs 73 a.

Skh. Karsamo rikt d 12/12 - 46

Ing. Kallin förordnad d 29/9 1949.

Revisor d 20/10 - 50

Rikt den 20-12-50: ut för undersökning Eby.

med lantbruksnämndens delegation för inre rationalisering måndagen den 28 november 1949.

Närvarande: Delegationens samtliga ledamöter nämligen; ordf. sekreteraren

Elis Enderstein, godsägaren Rolf Eliasson och lantbrukaren Arvid Andersson, Dessutom närvarande voro lantbruksdirektören Torsten Adolfsson, lantbrukskonsulenten Erik Almlöf, lantbruksingenjören Sven Hallin, lantbruksassistenten Gunnar Bergström och kanslibiträdet Ragnar Appelqvist. Vid handläggning av ärende 16 deltog stiftssekreteraren Bengt Gierup samt vid ärende 6 lantbruksingenjören Gottfrid Wadman.

4. Ärende:

Ansökningar om förtursrätt vid handläggning av syneförrättningar, vartill förrättningsmän förordnats.

ID 644 Gustavsson, Robert, Tovatorp, Undenäs (ing. Hallin)

Beslut:

Delegationen beslöt bifalla förtur för förrättningen i så stor utsträckning, att i ansökan omförmälda brotrunnor kunna läggas.

In fidem

Erik Almlöf

Justerat den 14/12 1949.

Elis Enderstein.

Rätt utdraget intyga:

Per Allan Melberg

Ragnar Appelqvist

14 P. 4
Avskrift.

Överlämnas till delegationen för
inre rationalisering för handlägg-
ning. Skara den 9/8 1949.

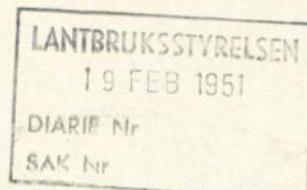
Torsten Adolfsson.

Dnr ID 644 den 9 aug. 1949.

Till Ing. Lundblad för dimensionering
av ommämnda trumman.

Tovatorp, Udenäs den 7 augusti 1949.

Till Lantbruksnämnden i Skaraborgs län,
Skara.

För några år sedan gjordes en anhållan om sakkunnig hjälp för av-
vägning och upprättande av kostnadsförslag för torrläggning av vatten-
skadade marker tillhörande Fräckestad, Tingsjätorp och Tovatorp m.fl.
fastigheter i Udenäs socken av Skaraborgs län.

Undertecknad vore synnerligen tacksam för snart svar om när nämnda
förrättning kommer att utföras.

På grund av att vi erhållit statsbidrag för iordningställande av
enskilda vägen Fräckestad, Tovatorp. Vid Fräckestad är en bro, som skall
förlängas med 2 st kulvert rör 0.6 m. Denna brotrumma måste vid torr-
läggningen av de vattenskadade markerna fördjupas betydligt. Går det att
föreina de båda arbetena så att vi slipper göra om bron två gånger? Bro-
trumman skall vara färdiga till avsyning den 1 juli 1950. I för-
hoppning om snart svar tecknar vördsamt

Robert Gustavsson.

Adress Tovatorp, Udenäs.

Bestyrkes:

Silly Gustavsson

Eloa Gustavsson

$$N = 0.85 \times 3.5 = 3 \text{ km}^2$$

Vand!

Santering av Vingsjöns sand en del ränning
av dess tillflykt

ca 25 hektar när

Alf Hansson Träckestad

Mundenes 18 a

Vingsjötoys
Vortoy

Träckestad / '17
 / '18

Fabron

$N = 3 \text{ km}^2$

$Q_{\text{max}} = 200 \text{ l/sek}$

Erpörsar 700 mm rön ?

om ej lokala påhållanden nu
gett säker exp. om mindre

Kungörelse

Syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen rörande sänkning av Tingsjön i och för torrläggning av vattenskadade marker inom hemmanet Fräckestad i Udenäs socken av Skaraborgs län kommer att handläggas vid sammanträde hos lantbrukare Robert Gustafsson, Tovatorp, Udenäs, måndagen den 22 oktober 1951 kl. 13.00, då sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Karlstad den 29 sept. 1951.

På tjänstens vägnar:

GOTTFR. WADMAN.

Statens Lantbruksingenjör.

Ovanstående kungörelse har varit införd i Mariestads - Tidningen (Tidning för Skaraborgs län) måndagen den 1 oktober 1951.

K U N G Ö R E L S E

Syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen rörande sänkning av Tingsjön i och för torrläggning av vattenskadade marker inom hemmanet Fräckestad i Udenäs socken av Skaraborgs län kommer att handläggas vid sammanträde hos Lantbrukare Robert Gustafsson, Tovatorp, Udenäs, måndagen den 22 oktober 1951 kl. 13⁰⁰, då sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Karlstad den 29 sept. 1951

På tjänstens vägnar:

Gösta Arvidsson

Statens lantbruksingenjör

Anslaget i laga ordning

i Udenäs församling

den 30-9 1951

Gunnar Hallberg
kyrkoherde v. Postas Kommitterad Kyrkoadjunkt

F Ö R T E C K N I N G

över delägare i det torrlägningsföretag, som avser sänkning av Tingsjön i och för torrläggning av vattenskadade marker inom hemmanet Fräckestad i Udenäs socken av Skaraborgs län vilka jämlikt vattenlagen 10 kap. 8 och 40 §§ underrättats angående sammanträde den 22 oktober 1951 kl. 13⁰⁰.

1. Lantbrukare Hanna Johansson, Fräckestad, Udenäs
2. "- Alf Hansamo, "- "-
3. "- Rickard Olofsson, Tingsjötorp, "-
4. "- Robert Gustavsson, Tovatorp, "-
5. "- Eric Karlsson, "- "-
6. Fräckestads vägsamfällighet,
 ordf. Robert Gustavsson, Tovatorp, "-
7. Fräckestads fiskevårdsförening,
 ordf. Alf Hansamo, Fräckestad, "-
8. Kungl. Lantbruksstyrelsen, Stockholm
9. Kungl. Kammarkollegium, "-

Gode män:

Holger Wängsén, Erlagården, Udenäs
Bertil Olofsson, Bygården, Halna

Pastorat:

Udenäs pastorat, Udenäs

Tidning:

Tidning för Skaraborgs län, Mariestadstidningen,
Mariestad.

Att underrättelser avsänts till förestående personer
m.m. med posten den 29 sept. 1951, intygas

ex officio:

Gustaf Wängsén

Fullmakt för lantbrukare Iven
Löfstrand, Rougstad, Undenäs att vid
synförrättning enligt 10 kap. vattenlagen
sörjande sänkning av Tingsjön i och för
torrläggning av vattenkadade marker
inom hemmanet Fräckestad i Undenäs
socken den 22 oktober 1951 utföra och
bevaka min talan och svära mig till-
kommande rättskraft. Ombudets lagliga
åtgärder godkännes.

Fräckestad, Undenäs den 22-10-1951.

Hanna Johansson

Hemmansägare Hanna Johanssons
egenkändiga namnteckning bevittna:

Ellen Reinhold

Gustav Reinhold

Protokoll fört vid sammanträde med styrelsen för Fräckeustads fiskevårdsförening den 17 oktober 1951.

Närvarande: Alf Hansamo, Hanna Johansson, Harry Johansson, Johan Karlsson och Sven Löfstrand.

§ 1.

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll valdes Hanna Johansson och Johan Karlsson.

§ 2.

Som fiskevårdsföreningens representant vid sammanträde hos Robert Gustafsson, Tovatorp den 22 oktober 1951 angående reglering av Tingsjön valdes enhälligt Johan Karlsson, Fäbron.

Justeras:

Vid protokollet

.....*Alf Hansamo*.....

.....*Sven Löfstrand*.....

.....*Hanna Johansson*.....

.....*Johan Karlsson*.....

KUNGÖRELSE

Syneförrättningen enligt 10 kap. vattenlagen rörande sänkning av Tingsjön i och för torrläggning av vattenskadade marker inom hemmanet Fräckestad i Undenäs socken av Skaraborgs län kommer att handläggas vid nytt sammanträde hos lantbrukare Robert Gustafsson, Tovatorp, Undenäs torsdagen den 15 maj 1952 kl. 11.00.

Vid sammanträdet kommer bl. a. val av arbetsstyrelse att förättas.

Karlstad den 23 april 1952.

I tjänsten:

GOTTFR. WADMAN.
Statens lantbruksingenjör.

Ovanstående kungörelse har varit införd i Mariestadstidn. (Tidning för Skaraborgs län) onsdagen den 30 april 1952.

Lantbruksingenjörens kungörelse
angående syneförrättning inom
hemmanet Fräckestad i Udenäs
socken av Skaraborgs län.

Ink 08/452

K U N G Ö R E L S E .

Syneförrättningen enligt 10 kap. vattenlagen rörande sänkning av Tingsjön i och för torrläggning av vattenskadade marker inom hemmanet Fräckestad i Udenäs socken av Skaraborgs län kommer att handläggas vid nytt sammanträde hos Lantbrukare Robert Gustafsson, Tovatorp, Udenäs, torsdagen den 15 maj 1952 kl. 11⁰⁰.

Vid sammanträdet kommer bl.a. val av arbetsstyrelse att förrättas.

Karlstad den 23 april 1952.

I tjänsten:

Gottfr. Wadman

/Gottfr. Wadman/

Statens lantbruksingenjör.

Anslaget i laga ordning

i Udenäs församling

den 4.5. 1952

Gunnar Carlberg
Skrivare v. Pastor komminister Kyrkostyrelsen

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde
med styrelsen för Fräckestads fiskevårds-
förening den 8 maj 1952.

§ 1.

Att justera dagens protokoll valdes Johan Karlsson, Fäbron och
Johan Karlsson, Igelstad.

§ 4.

Som ~~ambud~~ att representera fiskevårdsföreningen vis syneförrätt-
ning enligt 10 kap. vattenlagen rörande sänkning av Tingsjön,
den 15 maj 1952 valdes Johan Karlsson, Igelstad och Sven Löfstrand
Rougstad. Det uppdrogs åt ombuden att utverka ett årligt skade-
stånd om 300 kronor därest sänkning skulle ske mera än som medgives
av nuvarande höjdläge av brotrummanvid Fräckestads utfartsväg.

Justerat:

Johan Karlsson

Johan Karlsson "

Vid protokollet

Sven Löfstrand.

Rätt utdraget intygar:

Hanna Karlsson

A. R. Karlsson

Förbundet

För Svan Förestad Rungtad
Anders socken f. k. b. län att vill samman
träda i Förestad angående Lärkning av
Tingsjön från min färd och färdslar
jag mig vilja med och för mig binda
jag med vad jagda mitt förbud
i denna vägnar, gör i län

Förestad den 14.5 1959

Wassan Johansson

Egenhändig sammanställning
sevärde av:

Edvin Andersson Förestad

Göran Lundström, Andarna.

FISKERIINTENDENTEN
I NEDRE SÖDRA DISTRIKTET

LXXXIX

Box 2126, Göteborg 2.

Till lantbruksingenjören Gottfrid Wadman,
Karlstad.

./.

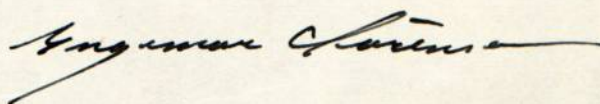
Förordnad avgiva yttrande jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 43 § vattenlagen angående planerad sänkning av Tingsjön i Undenäs socken, Skaraborgs län, får jag med remisshandlingarnas återställande anföra följande.

Beträffande fisket torde skadeverkningar uppkomma dels till följd av ödeläggelse av lekplatser, dels ock till följd av minskat sjöområde (minskat produktionsområde). Den största skadan kommer därvid att drabba gäddbeståndet. Huruvida nya lekområden för gädda så småningom komma att utbildas avhänger av hur vegetationen efter sänkningen kommer att utvecklas i det nya strandområdet. Intill dess lekområden nybildats synes den uppkomna skadan böra kompenseras genom årlig utplantering av 200 st försträckta gäddungar (kostnad per år 30-40 kronor). Skadan genom minskat produktionsområde blir däremot bestående och kan ej kompenseras. Denna skada torde kunna uppskattas till ca 30 kronor per år.

./.

Yttrande av fiskerikonsulenten F. Olofsson, Mariestad, bifogas.

Göteborg den 31 mars 1952.

Ingemar Sörensen

2023/1951

Stockholm den 17/10 1951

Kammarkollegiet har denna dag beslutit, att
f.n. icke föra talan för bevakande av det all-
männas rätt och intressen i nedannämnda ärende:

ang. sänkning av Tingsjön i och för torrlägg-
ning av vattenskadade marker inom hemmanet Fräcke
stad i Udenäs socken av Skaraborgs län.

Kammarkollegiet, 1:a byrån

J. Pers

BL:845

Till Lantbruksingenjören

Gottfr. Wadman

Tjänsteförsändelse
från
KAMMARKOLLEGIET

Karlstad

Till Hrn Fiskerimästarern Fil. Dr. G. Lönnström.

Göteborg.

Broder!

Annodad yttra mig över en sjö-
sänkingsansökan från delägare i Frästa skiftslag
för undertecknad härmed meddelande.

Tingsjön som det här gäller är en ganska
bra fisksjö. Sjön har mycket långgrunda stränder
med rik växtlighet. I sjön finnes gädda, abborre,
sutare och stor braxen. Skulle sjön sänkas blir
den bidande på detta då alla grundstränder helt
försvinna. Hälften och något mer av strandängarna
har ingen direkt nytta av sänkningen, en del
gör skada. Det synes som endast två gårdar be-
nämnda Lovatorps skulle vinna på torrläggning
genom att en del åker då skulle kunna täckdikas.
Största skadan sker värtid då vattnet avrinner
sakta, av detta har de flesta delägarna skada.
Nytta av sänkningen blir i mitt tycke dock
icke så stor att den motiverar ett så dyrt förelägg
som här blir fråga om. Skall sänkning företagas
måtte grävas cirka 800 m. och en stenkant helt
ombyggas. Detta kommer att medföra stora kost-
nader. Jag skulle istället vilja föreslå att av-
loppet istället breddades för att på avrinningen

ad ske fortlare. Genom detta rummes mycket och som
 det går lätt ad bredda och bredningen icke behöfde
 ske mer än ned till bron skulle en ansevärd kostnad
 härmed besparas. Den mark som är meningen att
 töckdika rumme även genom detta fastän täck-
 dikning icke kan komma ifråga.

Mariorås den 20/3 1952
 vännen
 Fabian Blom.

Skala = 1:100.000

U T L Å T A N D E

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av marker tillhörande hemmanen Fräckestad i Undenäs socken av Skaraborgs län.

Förordnande och handläggning.

Efter av länsstyrelsen utfärdat förordnande för under- tecknad förrättningsman att handlägga förrättningen ifråga hava nödiga förundersökningar företagits å platsen, samt förrättningen därefter handlagts vid vederbörligen utlysta sammanträden vid vilka intet hinder mot förrättningens handläggande eller företagets utförande kunnat utrönas.

Dikningsområdets läge och omfattning.

Ifrågavarande företag hänföres till sjösänkning och är beläget inom Vätterns nederbördsområde, nr 67, sektion 1.

De vattenskadade markerna, som äro belägna omkring 3,5 kilometer nordnordost om Underås kyrka angivna med gul färgbeteckning å bifogade generalstabskarta, hava vid förundersökningarna innefattats å den till detta utlåtande fogade plankartan. Å densamma är upptagen all den mark, som nu under vegetationstiden rådande vattenstånd i de genom dikningsområdet gående avloppen ej kan torrläggas till 1,3 meters djup, som kan anses erforderligt för erhållande av full torrläggning å marken. De vattenskadade markernas begränsningskurva har alltså bestämts enligt ovan angivna grunder samt med ökning av kurvans höjdläge alltefter avståndet från den bestämda

vattenytan, varvid markens naturliga lutning lagts till grund för denna ökning.

I den utlåtandet bifogade ägobeskrivnings- och värderingslängden, bil. A, finnas de särskilda ägofigurerna inom området närmare angivna till areal och ägoslag. Av denna längd framgår, att den ytvidd, som kartlagts och anses hava nytta av företaget utgöres av

åker	19,17 hektar
annan mark	<u>4,91 "</u>

Summa 24,08 hektar, varav

å 3,40 hektar åker räknats enbart brukningsbåtnad.

Torrlägningsåtgärder.

För ernående av det av sökandena påyrkade torrlägningsdjupet erfordras upptagande till större djup och erforderliga dimensioner av avlopp genom torrlägningsområdet, vilka avlopp å såväl plankarta som profilritningar betecknats med A-B och C-D-E samt å plankartan inritats med dubbeldragna röda linjer för öppet avlopp och heldragen röd linje för täckt.

Över dessa avlopp ha profiler blivit uppgjorda och framgå av dessa samt därtill hörande sektioner avloppens såväl nuvarande som föreslagna dimensioner, fallförhållanden, jordarten efter avloppens, sträckning m.m.

Av efterföljande tabell framgår de olika avloppssträckornas nederbördsområden, flod- och medelvattenmängder, botten- och sidolutningar, samt bottenbredder, vilka valts, så att lämpliga flod- och medelvattendjup erhållits, vilka sistnämnda äro angivna i tabellen. För de olika rörledningarna äro var och ens avbördningsförmåga angiven.

Beräkningarna ha utförts enligt Ganguillet och Kutters formel för öppet avlopp och enligt Hessles korrigerade formel

för täckt avlopp.

Dikes- sträcka	Neder- börds- område ha	Beräknad		Bot- ten- lut- ning o/oo	Slänt- lut- ning	Bot- ten- bredd m	Beräknat	
		flod- vatten- mängd l/sek	medel- vatten- mängd l/sek				flod- vatten- djup m	medel- vatten- djup m
A-5	300	300	30	0.5	1:1.25	0.30	0.74	0.28
5-B	270	270	27	"	"	"	0.73	0.27
C-16	210	260	26	"	"	"	0.72	0.27
16-D	180	225	23	5.0	"	"	0.42	0.12
D-20	50	65	7	1.0	"	"	0.35	0.12

Läge	Neder- börds- område ha	Avrinning vid flod l/sek	Botten- lut- ning o/oo	Förslagen rördimen- sion cm	Ledningens avbördnings- förmåga l/sek
21+28	29.1	41.7	2.0	30.0	47.5
21+75	27.7	39.6	"	"	"
22+44	26.0	37.0	"	"	"
23+16	18.0	25.0	"	25.0	29.3

Broar och trummor.

På företagets bekostnad skola byggas 2 st. rörtrummor, en byvägstrumma vid 4⁺² och en ägovägstrumma vid 16⁺⁶⁰ i enlighet med typritning och förslag.

Därest delägarna nu eller framdeles önska bygga privata broar eller trummor över avloppen är detta tillåtet under förutsättning att fria vattenöppningen ej inskränkes.

Allmänna intressen.

För utrönande av om allmänna intressen av någon betydelse beröres av företaget har avskrift av ansökningshandlingarna jämte kungörelsen jämlikt 10 kap. 42 § vattenlagen översänts till Kungl. Maj:ts och Rikets Kammarkollegium som meddelat, att kollegiet beslutat att för närvarande icke föra talan för bevakande av det allmännas rätt och intressen, vilken skrivelse bifogats protokollet som bilaga.

Fiske.

För utrönande av om fiskeintressen av någon betydelse kommer att beröras av företaget har jämlikt 10 kap. 43 § vattenlagen avskrift av ansökningshandlingarna jämte kungörelsen översänts till Fiskeristyrelsen, som-förordnat fiskeriintendenten i nedre södra distriktet Ingemar Sörensen att till förrättningsmannen avgiva yttrande, som i 10 kap. 43 § vattenlagen sägs.

Av dessa yttranden, som bifogats protokollet som bilaga, framgår att den skada som orsakas fisket genom företaget, kan kompenseras genom årlig inplantering av gäddyngel under 15 år. Denna kostnad har beräknats till 30-40 kr. per år, tillsammans en kostnad på högst 600 kronor, som är medtaget i kostnadsberäkningen. Denna summa skall inbetalas till Skaraborgs län hushållningssällskap, om företaget kommer till utförande då länets fiskerkonsulent har att utplantera de omnämnda gäddyngeln.

Dessutom har den bestående skadan av företaget beräknats till 30 kronor per år kapitaliserad efter 5 % uppgår skadan således till 600 kronor.

Kostnader och ersättningar.

I det för företaget upprättade utlåtandet bifogade kostnadsförslaget, bil B, äro alla de arbeten, som för det ifrågasvarande torrlägningsområdet äro erforderliga specificerade.

Kostnadsförslaget är upprättat med hänsyn till nu gällande arbetspriser med reservation för eventuella förändringar under arbetstiden.

Ersättning för jord, som åtgår till avloppens upptagande till föreskriven bredd, skall utgå efter jordens fulla värde före företagets utförande, sådant detta värde finnes angivet i värderingslängden. Särskild jordersättningslängd, bil. C bifogas detta utlåtande, och upptager denna längd alltså de ersättningsbelopp, som skola utgå för förlorad jord.

Ersättning för jord, som åtgår för upplag, skall utgå efter jordens fulla värde efter företagets genomförande, sådant detta värde finnes angivet i värderingslängden. Vid beräkning av ersättning för jordupplag, bil. C. har följande antaganden gjorts. Jordvallarna uppläggas till c:a 1 meters höjd i släntlutning 1:1 samt 1 meters avstånd från dikeskanten. Svällningen av jorden har antagits till 10 %. Utgivande av ersättning för jordupplag medför dock ej dikningsföretagets äganderätt till jorden, utan utgör endast ersättning för det intrång, vederbörande förorsakas genom schaktmassors uppläggande på hans mark. Borttager jordägaren upplagen, äger han sedan bruka jorden men måste i så fall och utan ytterligare ersättning vid framtida rensningar ånyo tåla schaktmassors uppläggande. Då Fräckekestads fiskevårdsförening yrkat på ersättning för skada å fiske efter de grunder som av fiskeriintendenten fastställes varför 600 kronor av synemännen ansetts skäligt att utgå som ersättning för skada å fiske.

Sammanlagda kostnaden för företaget har beräknats till 14.470:- kronor, i vilken summa även ingår samtliga ersättningar.

Båtnad genom företaget.

Jämlikt bestämmelserna i 7 kap. 22 § och 10 kap.

60 § vattenlagen hava synemännen verkställt uppskattning av den genom företaget uppkomna jordförbättringen, och återfinnes såväl de på de särskilda fastigheterna belöpande andelarnas värde före och efter företagets genomförande ävensom jordförbättringsvärdena i den förut omnämnda ägobeskrivnings- och värderingslängden. Enligt denna längd utgör:

Markens värde före torrläggningen	15.591:80 kronor
-----------------------------------	------------------

" " efter "	30.245:40 "
-------------	-------------

vadan värdeökningen genom

företaget skulle uppgå till	14.653:60 "
-----------------------------	-------------

Beträffande tillvägagångssättet vid uppskattning av den genom företaget uppkommande jordvärdestegringen torde böra anföras, att därvid hänsyn tagits till såväl jordens naturliga godhet, som lutningsförhållanden, belägenhet och andra förhållanden såsom markens avdikningsmöjligheter, dess sättning, höjdläge o.dyl., som härvid kunna inverka. Varje ägofigurs värde i vattenskadat skick har i den mån inga andra faktorer inverka med tillhjälp av en upprättad gradtabell beräknats i % av värdet i fullt torrlagt skick, vilket senare värde åsatts marken vid av synemännen verkställd undersökning av jordens naturliga godhet och beskaffenhet, varvid en brukningsbåtnad av 1074 kronor har ansetts uppkomma å vissa ägofigurer, som närmare framgår av värderingslängden.

Kostnadernas fördelning.

Jämlikt bestämmelserna i 7 kap. 24 § vattenlagen har undersökning företagits om och i vad mån på grund av fallförhållanden eller särskilda arbetssvårigheter den i företaget ingående marken bör med avseende på kostnaden uppdelas i avdelningar.

Härvid har befunnits, att företaget bör uppdelas i två avdelningar, I och II. Av den utlåtandet bifogade "framställning av jordförbättring samt absolut och relativ kostnad, bil. D, då varje avdelning torrläggas för sig eller i samband med andra avdelningar" framgår bl.a. vilka ägofigurer, som hänförts till de olika avdelningarna.

Av nämnda framställning framgår vidare att avdelningarna får minsta relativa kostnad, därest avdelningarna med avseende på kostnaden sammanslås, varför synemännen föreskriva en dylik sammanslagning.

Alltså skola kostnaderna för företagens genomförande fördelas mellan de olika fastigheterna i direkt proportion till deras båtnadsvärden, dock med iakttagande av stadgandet i 7 kap. 27 § vattenlagen, att delägare, som ej är sökande till företaget, ej är skyldig vidkännas större kostad för detsamma genomförande än som svarar mot värdet av den båtnad hans mark därigenom beredes. De särskilda delägarnas delaktighet i företaget finnas i form av andel i procent av verkliga kostnaden samt andel i beräknad kostnad upptagna i den till detta utlåtande hörande kostnadsfördelningslängden, bil E. Då största av båtnadsvärdet för företaget, 91,58 % faller å egendom tillhörig sökandena, så inträdet tvångsdelaktighet i kostnaderna för övrig delägare jämlikt 7 kap. 51 § vattenlagen med den inskränkning som ovan sägs jämlikt 7 kap. 27 § vattenlagen.

Framtida underhållet.

Kostnaderna för företagens framtida underhåll skola gäldas efter samma grunder, som gälla för företagens första utförande, eller efter de procenttal, som finnas angivna i kostnadsfördelningslängden.

De trummor, som bekostas av företaget, skola dock efter utförandet till underhåll övertagas av respektive väg-ägare.

Rensning av avloppen skall äga rum så snart dylik prövas av behovet påkallad, och äger varje delägare vitsord till rensnings företagande.

Anläggning av vattningsplats i avloppen eller vidtagande av annan åtgärd, som försvårar eller fördyrar avloppens framtida underhåll, må varken göras eller tålas ens på vederbörandes egen mark. Skulle någon göra sig skyldig härtill, äger arbetsstyrelsen försända honom att omedelbart bota skadan. Tredskas han, må skadan värderas av tvenne ojäviga personer samt sedan botas på den försumliges bekostnad.

Företagets laglighet.

Nyttan av företaget har beräknats till 14.653:60 kr

Den beräknade kostnaden 13.870:- "

Summa: 783:60 "

Enligt 7 kap. 38 § vattenlagen skall denna summa överstiga skadan genom företaget, vilken uppskattats för fisket bliva 600 kronor. Något hinder mot företagets genomförande enligt förutnämnda § synes därför icke förefinnas.

Företagets utförande m.m.

Företaget bör utlämnas på entreprenad samt utföras för gemensam räkning i enlighet med det upprättade förslaget och bifogade arbetsbeskrivning, bil. F.

Arbetet må påbörjas, så snart denna förrättning tagit åt sig laga kraft samt anmälan om styrelseval gjorts till Kommunens Befallningshavande i länet, och skall vara fullbordat inom utgången av år 1962.

Angående förlängd arbetstid hänvisas till 7 kap. 58 § vattenlagen.

Arbetsstyrelse m.m.

Företagets angelägenheter skola handhavas av den valda arbetsstyrelsen. Arbetsstyrelsen, vilken sammanträder på ordförändens kallelse, och vilken är beslutför, när två ledamöter äro närvarande och om beslutet ense, äger att ombesörja erforderliga arbeten för företagets genomförande och underhåll, hos delägare i företaget uttaga härför erforderliga medel samt i övrigt handhava de med företaget förenade angelägenheterna. Avgår ledamot av arbetsstyrelsen skall densamma omedelbart kompletteras genom val å allmänt sammanträde.

Styrelsen åligger att föra noggranna och med verifikationer försedda räkenskaper, vilka skola avslutas för kalenderår samt årligen granskas av de valda revisorerna. Å allmänt sammanträde, vanligen före april månads utgång, skola räkenskaperna framläggas till delägarnas godkännande.

För styrelsen gälla i övrigt föreskrifterna i 3 kap. 15, 17-21 §§ vattenlagen.

Företagets allmänna angelägenheter skola avhandlas å allmänna sammanträden, därvid varje delägare äger rösträtt efter det andelstal, som är bestämmande för hans skyldighet att taga del i kostnaderna för företaget, och gäller sålunda som röstlängd vederbörlig kostnadsfördelningslängd.

Underrättelse om allmänt sammanträde skall antingen skriftligen delgivas varje delägare minst åtta dagar före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar före detsamma kungöras såväl i Undenäs kyrkas som ock i minst en av ortens tidningar. Över beslut vid allmänt sammanträde skall genom arbetsstyrelsens försorg föras protokoll, vilket senast 14 dagar efter sammanträdet skall vara för delägarna tillgängligt.

Uttaxering av delägarnas bidrag till erforderliga arbeten m.m. tillgår sålunda, att arbetsstyrelsen upprättar och vid all-

mänt sammanträde framlägger debiteringslängd, upptagande de belopp, som skola uttaxeras, vad därav belöper på varje delägare, samt tiden för inbetalningen. Anser någon, att den i längden verkställda fördelningen ej är med lag överensstämmande, äger han påfordra rättelse genom stämning å arbetsstyrelsen inom 30 dagar efter sammanträdet till vederbörlig allmän domstol. Oaktat att sådan klandertalan föres är dock delägare, skyldig att inom tid, som av styrelsen bestämts, inbetala debiterat belopp, vid äventyr att beloppet hos honom utsökes i enahanda ordning som om betalningsskyldighet vore honom genom laga kraftägande dom ålagd.

Företagets avsyning.

Sedan företaget blivit utfört, skall detsamma avsynas av statens i länet tjänstgörande lantbruksingenjör, och anses företaget i dess helhet fullbordat, när avsyningsförrättaren till arbetsstyrelsens ordförande överlämnat bevis om godkännande, eller, därest företaget blivit understött med statsmedel, när vederbörande myndighet godkänt detsamma.

Kommer företaget att understödjas med lån eller bidrag av allmänna medel, skola de bestämmelser, som möjligen kunna bliva föreskrivna som villkor för arbetsplanens fastställande lända till efterrättelse för företaget.

Företagets namn.

Företaget skall benämnas Tingsjöns sänkningsföretag av år 1952.

Vattendomstolsavgift.

Enligt 11 kap. 95 § vattenlagen, jämförd med Kungl. kungörelsen den 11 juni 1920, nr 280, skall det åligga sökandena, att till Konungens Befallningshavande i länet inbetala 21,98 kronor såsom bidrag till vattendomstolarnas

organisation och verksamhet, så snart detta utlåtande vunnit laga kraft.

Besvärshänvisning.

Besvär mot denna förrättning må ingivas till Söderbygdens Vattendomstol, adress Stockholm, inom sextio dagar efter nedanstående dag. I besvären, som skola ingivas i tre exemplar, skola fullständigt upptagas klagandens alla påståenden och skälen därtill, och skola till besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 11 kap. 85 § vattenlagen beträffande besvärs ingivande.

Underställning.

Jämlikt 7 kap. 45 § vattenlagen skall synemännens utlåtande underställas vederbörande vattendomstols prövning då företaget avser sänkning av sjö.

Tovatorp den 15 maj 1952.

På tjänstens vägnar:

W. J. J. J. J.

Helgerwägen 120

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
Undenäs socken							
Fräckestad							
l ¹⁸ Hanna Johansson							
Alstringsbåtnad							
åker, mylla på sandbl. lera 1		0,12		1320	1520	200	24:-
" "	2	0,09		1050	1250	200	18:-
" "	3	0,03		1250	1450	200	6:-
" "	4	0,02		1180	1800	620	12:40
" "	5	0,09		1180	1800	620	55:80
" "	6	0,27		900	1800	900	243:-
" , torvjord, skogbeväxt	32	0,41		920	1600	680	278:80
" "	33	0,38		980	1600	620	235:60
" "	34	0,20		1170	1600	430	86:-
" "	35	0,27		1050	1600	550	148:50
" "	36	0,23		1050	1600	550	126:50
A-summa		2,11					1234:60
Fräckestad							
l ¹⁷ Alf Hansamo							
Alstringsbåtnad							
åker, mylla på sandbl. lera 7		0,30		1040	1380	340	102:-
" "	8	0,08		1590	1800	210	16:80
" "	9	0,07		970	1800	830	58:10
" "	10	0,08		1180	1800	620	49:60
" "	11	0,14		1380	1800	420	58:80
" "	12	0,67		1040	1800	760	509:20
" "	13	0,22		900	1800	900	198:-
" , mylla på torvjord	14	0,43		830	1800	970	417:10
" "	15	0,45		900	1800	900	405:-
överföres		2,44					1814:60

42

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
överfört		2,44					1814:60
åker, mylla på torvjord	16	0,39		1110	1800	690	269:10
" "	17	0,18		1110	1800	690	124:20
" , mylla på sandbl. lera	18	0,70		1080	2000	920	644:-
" , mylla på torvjord	19	0,40		1110	1800	690	276:-
" "	20	0,42		970	1800	830	348:60
" "	21	0,67		690	1800	1110	743:70
" "	22	0,63		970	1800	830	522:90
skogsmark	23		0,31	250	400	150	46:50
"	24		0,17	250	400	150	25:50
"	25		0,34	250	400	150	51:-
"	26		0,37	250	400	150	55:50
"	27		0,30	250	400	150	45:-
landvinning	28		0,34	0	100	100	34:-
"	29		0,19	0	100	100	19:-
"	30		0,28	0	100	100	28:-
"	31		1,19	0	100	100	119:-
A-summa		5,83	3,49				5166:60
Fräckestad							
l ¹⁹ Eric Karlsson							
Alstringsbåtnad							
åker, mylla på sandbl. lera	37	0,06		1310	2000	690	41:40
" "	38	0,36		1230	2000	770	277:20
" "	40	0,27		1000	2000	1000	270:-
" "	41	0,47		1080	2000	920	432:40
" "	42	0,28		1230	2000	770	215:60
" "	43	0,24		1150	2000	850	204:-
A-summa		1,68					1440:60

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
Brukningsbåtnad							
brukningsenheten	39-44	4,10		-200		200	820:-
<u>Totalsumma</u>		4,52					2260:60
Fräckestad							
l ²⁰ Robert Gustavsson							
Alstringsbåtnad							
åker, mylla på sandbl. lera	46	0,28		920	2000	1080	302:40
" "	47	0,42		690	2000	1310	550:20
" "	49	0,32		920	2000	1080	345:60
" "	50	0,54		1080	2000	920	496:80
" "	51	0,02		1620	2000	380	7:60
" "	52	0,27		1150	2000	850	229:50
" "	53	0,60		850	2000	1150	690:-
" "	54	0,34		1150	2000	850	289:-
" "	55	0,98		690	2000	1310	1283:80
" "	56	0,22		1150	2000	850	187:-
<u>A-summa</u>		3,99					4381:90
Brukningsbåtnad							
brukningsenheten	45-48	1,27		-200		200	254:-
<u>Totalsumma</u>		4,56					4635:90
Fräckestad							
l ²¹ Rickard Olofsson							
Alstringsbåtnad							
åker, mylla på torvjord	57	0,14		1320	1800	480	67:20
" "	58	0,20		1250	1800	550	110:-
" "	59	0,21		1180	1800	620	130:20
överföres		0,55					307:40

VÄRDERINGSLÄNGD

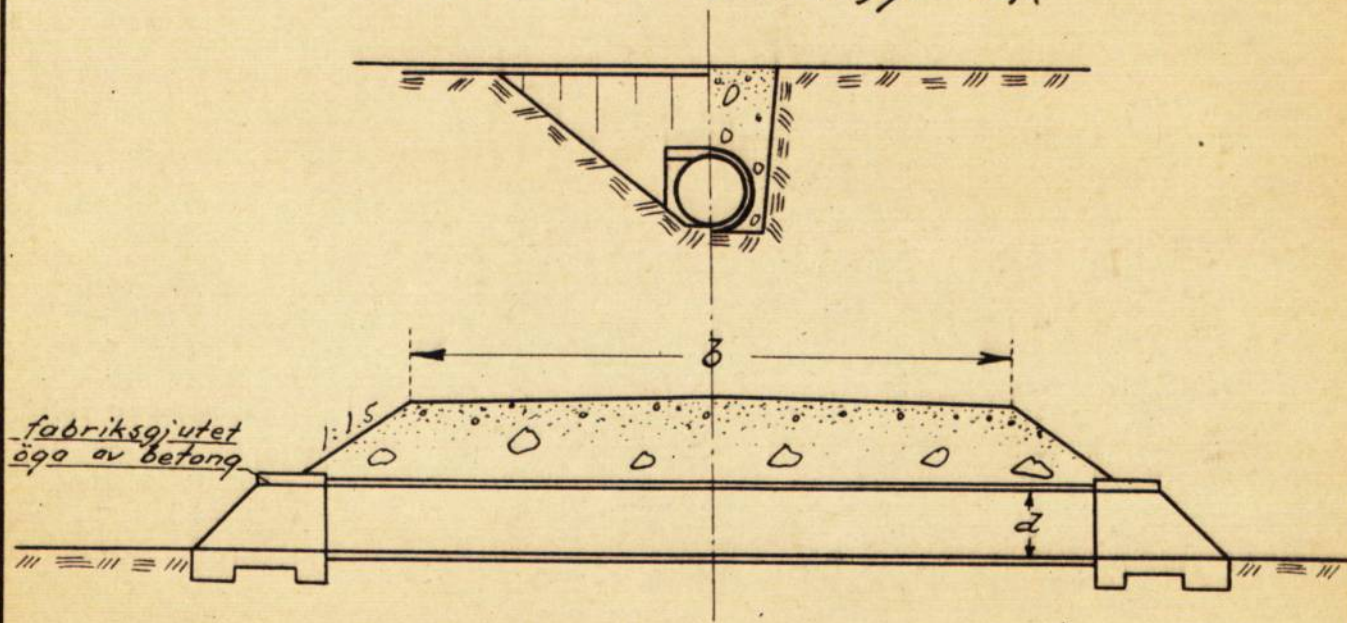
Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
överfört		0,55					307:40
åker, mylla på torvjord	60	0,12		1250	1800	550	66:-
" "	61	0,13		1380	1800	420	54:60
" "	62	0,08		1520	1800	280	22:40
" "	63	0,23		1450	1800	350	80:50
" "	64	0,17		1450	1800	350	59:50
" "	65	0,11		1450	1800	350	38:50
" "	66	0,11		1320	1800	480	52:80
" "	67	0,31		900	1800	900	279:-
" "	68	0,17		970	1800	830	141:10
" "	69	0,17		1320	1800	480	81:60
skogsmark	70		0,49	250	400	150	73:50
"	71		0,12	250	400	150	18:-
landvinning	72		0,81	0	100	100	81:-
A-summa		2,15	1,42				1355:90
<u>Sammandrag.</u>							
Fräckestad							
1 ¹⁸ Hanna Johansson		2,11					1234:60
1 ¹⁷ Alf Hansamo		5,83	3,49				5166:60
1 ¹⁹ Eric Karlsson		4,52					2260:60
1 ²⁰ Robert Gustavsson		4,56					4635:90
1 ²¹ Rickard Olofsson		2,15	1,42				1355:90
Summa		19,17	4,91				14653:60
Summa alstringsbåtnad		15,76	4,91				13579:60
" brukningsbåtnad							1074:-
Tovatorp den 15 maj 1952.							
På tjänstens vägnar:							
<i>Antony Walander</i>							
<i>Helgerwängen Olofsson</i>							

Läge	Längd m.	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
2+50 - 9+60	710	<u>Sträckan A- B</u>				
		Schaktning för öppet dike av				
2+50 - 4+2	152	sandbl. lera med buskar m ³	105	2:-	210:-	
-		pinnmo "	35	3:-	105:-	
4+9 - 7	291	d:o "	230	3:-	690:-	
		lera med buskar "	400	2:-	800:-	
		torvjörd med buskar "	210	2:-	420:-	
		sand med buskar "	100	2:-	200:-	
		lera med något sten "	100	2:-	200:-	
- 9+60	260	d:o d:o "	90	2:-	180;-	
		sand med något buskar	150	2:-	300:-	
		torvbl. sand med något buskar	510	2:-	1020:-	4125:-
4+2 - 4+9	7	Rörtrumma typ B				
		d=0.80 m b=4.0 m st	1	600:-		600:-
		För arbetets tillsyn samt				
		oförutsedda utgifter till-				
		lägges c:a 15 %				702:62
		Ersättning enl. bil. C				612:38
					Summa	6040:-
		<u>Sträckan B-C (enligt fiskeriintendenten)</u>				
		Inplantering av 200 st försträckta				
		gäddungar under 15 år å 40kr/år				600:-
		Ersättn. för bestående skada å fiske				600:-
		till Fräckestads fiskevårdsförening.				
					Summa	1200:-
14+30 - 17+78	348	<u>Sträckan C-D</u>				
		Schaktning för öppet dike				
		av torvjörd m ³	600	2:-	1200:-	
		torvjörd med buskar "	200	2:-	400:-	
		pinnmo "	90	3:-	270:-	1870:-
16+60		Rörtrumma typ B d=0.50 m				
		b=4.0m st	1	300:-		300:-

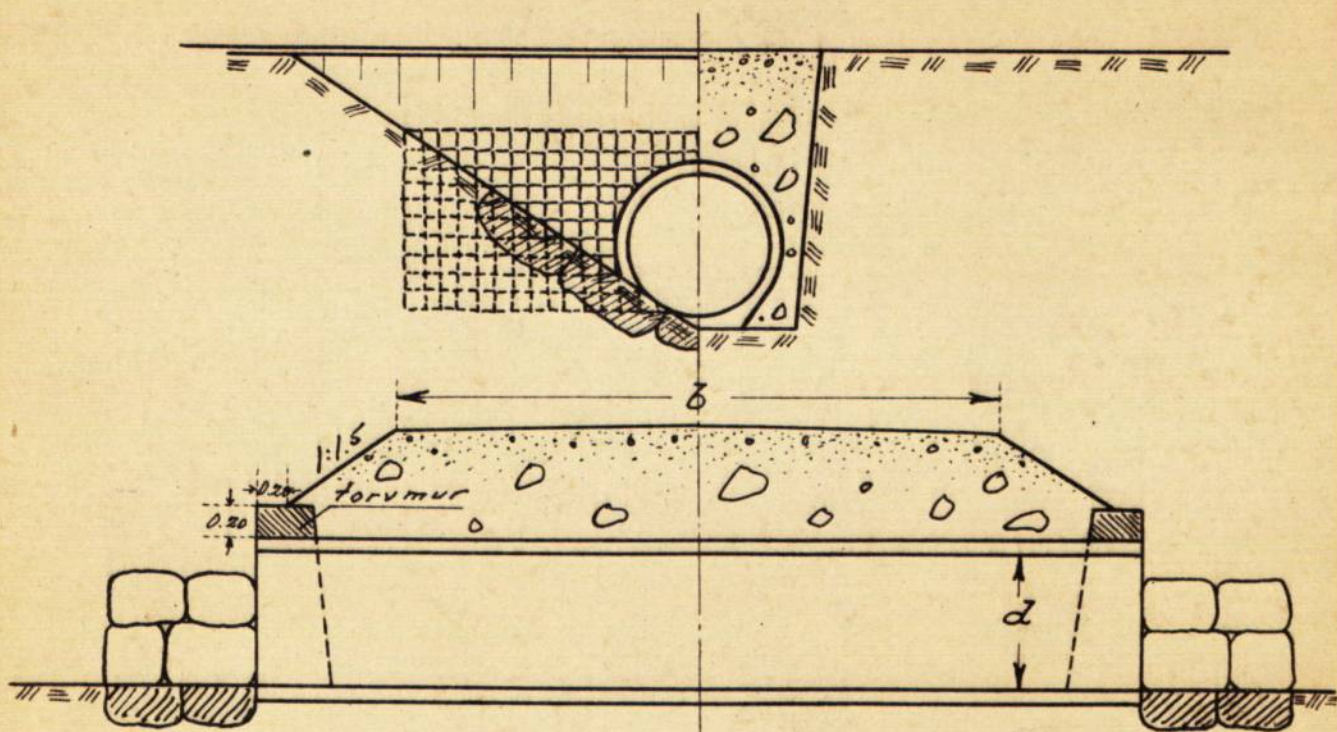
Läge	Längd m.	Arbete, material e. d.	Antal	Å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
		överfört				2170:-
		Tillägges c:a 15 %				325:46
		Ersättning enligt bil. C				254:54
					<u>Summa</u>	<u>2750:-</u>
17+78 - 23+16	486	<u>Sträckan D-E.</u>				
17+78 - 20	222	Schaktning för öppet dike				
		ev. pinnmo	m ³	40:-	3:-	120:-
		torvjord med buskar	"	510	2:-	<u>1020:-</u> 1140:-
- 22+44		12" lantbruksrör	m	192	5:65	1084:80
- 23+16		10" -"	"	72	3:85	<u>277:20</u> 1362:-
20-21+28		Grävning för rörledning				
		rörens läggning och dikes-				
		jordens återfyllning	m	76	3:50	266:-
- 21+92		d:o	"	64	2:60	166:40
- 22+44		d:o	"	52	3:40	176:80
- 22+84		d:o	"	40	2:20	88:-
- 23+16		d:o	"	32	2:80	<u>89:60</u> 786:80
20		Fabriksgjutet rörledningsöga				
		av betong	st	1	40:-	40:-
21+28, 21+75		Brunn typ A, d=0.60 m	4	90:-	<u>360:-</u>	400:-
22+44, 23+16		Tillägges c:a 15 %				557:42
		Ersättning enl. bil. C				233:78
					<u>Summa</u>	<u>4480:-</u>
		<u>Sammandrag</u>				
	710	Sträckan A-B				6040:-
	-	" B-C				1200:-
	348	" C-D				2750:-
	486	" D-E				<u>4480:-</u>
	<u>Summa</u>					<u>1544</u>
					<u>Summa</u>	<u>14470:-</u>
		Tovatorp den 15 maj 1952				
		<i>Grafvårdsmannen</i>				

Typritningar Skala 1:50

Rörtrumma typ A.

Rörtrumma typ B.

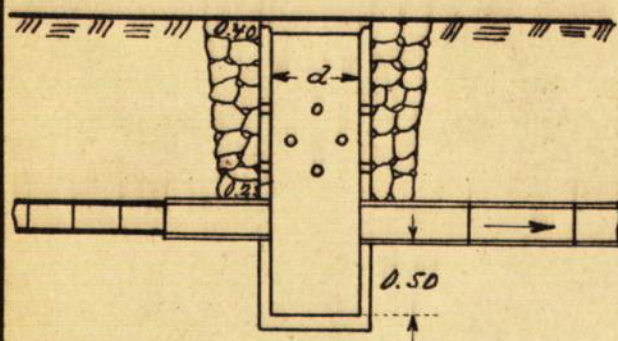

Gustafsson

Typritningar

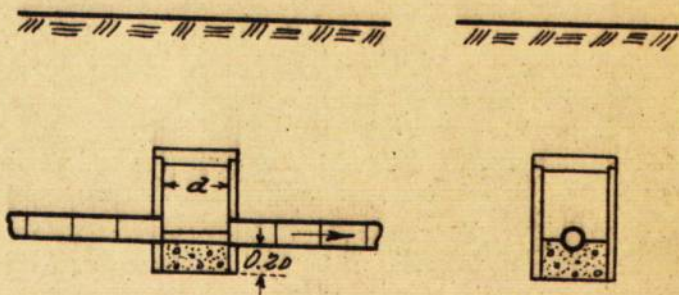
Skala 1:50.

Brunn typ A.

Lock och botten av betong.

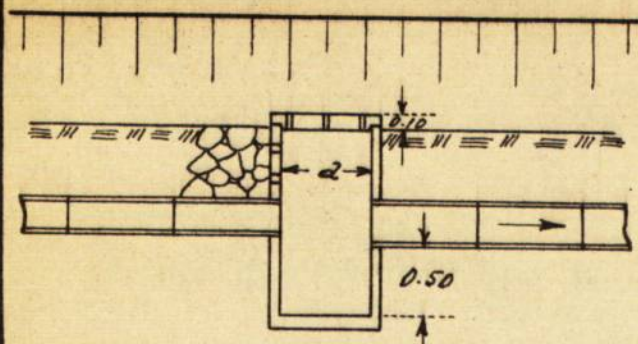
Brunn typ B.

Lock av betong.

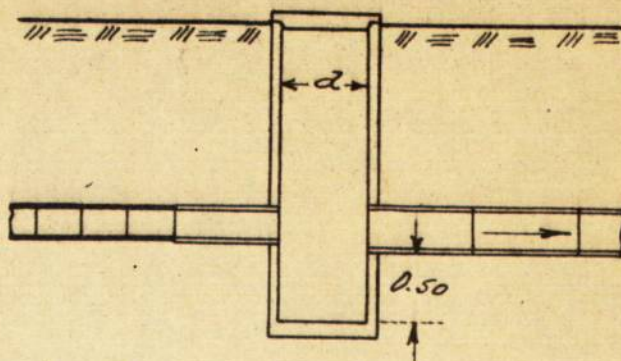
I brunnens nedre del gjutes en betongbotten, var i en ränna formas mellan inkommande och utgående rören.

Brunn typ C.

Lock och botten av betong
13 st. 30 mm hål eller ett
ståltrådsnät i locket.

Brunn typ D.

Lock och botten av betong

E. A. Wassman

Fastighet och ägare m. m.		Avlopp			Upplag			Summa
		Areal	Ersättning		Areal	Ersättning		Summa ersättning
			m ²	öre/m ²		kronor	m ²	
<u>Sträckan A-B</u>								
Fräckestad 1 ¹⁸								
Hanna Johansson	fig. 1	10	13.2	1:32	100	15.2	15:20	
	" 2	10	10.5	1:05	40	12.5	5:-	
	" 3	20	12.5	2:50				
	" 5	90	11.8	10:62				
	" 6	150	9.0	13:50				
	str.7+32-9	150	4.0	6:-				55:19
Fräckestad 1 ¹⁷								
Alf Hansamo	" 7	50	10.4	5:20	260	13.8	35:88	
	" 8	50	15.9	7:95				
	" 9	100	9.7	9:70				
	" 10	100	11.8	11:80				
	" 11	110	13.8	15:18				
	" 12	170	10.4	17:68	2430	18.0	437:40	
	26-27	80	25	2:-	360	4.0	14:40	557:19
							Summa	612:38
<u>Sträckan C-D.</u>								
Fräckestad 1 ¹⁷								
Alf Hansamo	fig. 14	40	8.3	3:32				
	" 15	60	9.0	5:40				
	" 16	50	11.1	5:55				
	" 18	100	10.8	10:80	420	20.0	84:-	
	" 19	50	11.1	5:55				
	" 20	40	9.7	3:88				
	" 21	60	6.9	4:14	680	18.0	122:40	
	" 23	50	2.5	1:25				
	" 24	30	2.5	-:75	110	4.0	4:40	
	" 31				310	1.0	3:10	254:54
							Summa	254:54

Framställning av jordförbättring samt absolut och relativ kostnad, då varje avdelning torrläggas för sig eller i samband med andra avdelningar.

Avdelning	Ägofigur-nummer	Förbättringsvärde		Deltager i kostnaden för avloppet				Summa kostnad		Relativ kostnad eller kostnad per förbättringskrona
				A-B-C-D		D-E				
		kr	ö	kr	ö	kr	ö	kr	ö	
I	1-31 57-72	6881	70	9990	-	-	-	9990	-	1.45
II	32-56	7771	90	4050	-	4480	-	8530	-	1.10
Hela företaget		14653	60					14470	-	0.99

Härav framgår att avdelningarna får den minsta relativa kostnaden då avdelningarna sammanslås varför avdelningarna med avseende på kostnaderna skola sammanföras och någon uppdelning i olika avdelningar icke äga rum.

Tovatorp den 15 maj 1952.

E. S. Svanberg

Fastighet och ägare m. m. Arbete att utföra	Sök. o. likst. = S	~~Beräknad~~ ~~kostnad~~ Påtnad.	~~Andelen för~~ ~~synesförrätt~~ ~~ning~~ -kostnad	~~Andelen för~~ ~~synesförrätt~~ ~~ning~~ beräknad kostnad	Samfällighetens ~~andelen~~ verkliga kostnad
		kronor	kronor	procent	procent
1	2	3	4	5	6
<u>Undenäs socken.</u>					
Fräckestad					
l ¹⁸ Hanna Johansson		1234:60	60:34	1218:37	8.42
l ¹⁷ Alf Hansamo	s	5166:60	252:67	5102:12	35.26
l ¹⁹ Eric Karlsson	s	2260:60	110:57	2232:72	15:43
l ²⁰ Robert Gustavsson	s	4635:90	226:73	4578:31	31:64
l ²¹ Rickard Olofsson	s	1355:90	66:29	1338:48	9:25
Summa		14653:60	716:60	14470:-	100.00
Tovatorp den 15 maj 1952					
På tjänstens vägnar:					
<i>[Signature]</i>					
<i>[Signature]</i> <i>[Signature]</i>					

A R B E T S B E S K R I V N I N G

Innan arbetet påbörjas skall förnyad avvägning av dubbar /pålar/ på minst var femtionde meter genom sakkunnig person verkställas.

Förutom vad som bestämmes i synemännens utlåtande skall vid företagets utförande iakttagas:

att förefintliga gränsmärken ej genom arbetet må rubbas eller döljas såvida icke dessförinnan genom vederbörlig lantmätarens försorg nya märken blivit utsatta,

att förrättningens fixpunkter icke utan tvingande skäl må förstöras. Måste så ske, skall fixpunkten ifråga genom sakkunnig person ersättas med en ny sådan,

att de djupsiffror, som angivas i grävningstabeller, vilka komma att upprättas i samband med företagets utförande, äro beräknade i förhållande till de avvägda dubbarna,

att gränsdike bör grävas så, att gränsen och dikets mitt sammanfalla, där icke annorledes bestämmes,

att dikeskrökar ej må göras skarpa utan i möjligaste mån böra uträtas och avrundas,

att uppschaktad jord skall läggas minst 1,0 meter från blivande öppet avlopps kanter och med en släntlutning icke överstigande 1:1, varjämte nödiga öppningar för ytvattnets framläppande genom upplagen skola anordnas,

✓ att vägbana ej utan innehavarens medgivande må användas som upplagsplats för dikesjord,

att genomgrävd vägbana snarast möjligt skall återställas i fullgott skick,

att betongrören till företagets trummor och rörledningar godkännas endast under förutsättning att de underkastats vederbörande

lantbruksingenjörs kontroll och därvid uppfyllt gällande normalbestämmelser ifråga om hållfasthet och täthet, att brunnringarna skola vara maskinstampade eller vibrerade, att rörläggning skall utföras av vid dylika arbeten van och fullt kompetent person,

att täckdikesstammar och sugdiken ej få inkopplas i betongrörsledningar utan skall inkopplingen ske i brunn, att rören ej få helt täckas, förrän läggningen avsynats och godkänts,

att betongöga skall vara fabriksgjutet,

att slänten nedanför betongöga skall beklädas med hälla av minimistorleken 0.40x0.60x0.25 meter,

att stenarna kring dagvattenbrunnar ej må vara större än 20 cm,

att formarna till betonggjutningar skola vara av sådant virke och så konstruerade, att synliga betongytor bliva jämna,

att sysslomannen under arbetets gång skall kontrollera alla betongarbeten,

att träd, som stå närmare dikeskant eller rörledning än 3 meter, genom markägarens försorg och på hans bekostnad skola bortskaffas, såvida icke markägaren med kontrollanten träffat särskild överenskommelse härutinnan,

att entreprenören ålägges att taga del av bestämmelserna i denna arbetsbeskrivning.

Förrättningens jämförelseplan har bestämts medelst följande fixpunkter:

Fixp. = + 14,93 m, såsom ring i berg, 13 meter höger punkt 1+5

= + 17,22 m, såsom ring i jordfast block i åkerkant
8m vänster punkt 8 + 66

= +18,74m, såsom kors i jordfast block 40 m höger punkt 21+75

Tovatorp den 15 maj 1952

Ant. Friman

(lantbruksingenjör)

SPECIFIKATION

till räkning nr 4420 Li

å ersättning till statsverket enligt lantbruksingenjörstaxan (SFS nr 353/1945)

Förrättning eller uppdrag	Ersättning			
	kr	öre	kr	öre
PLANLÄGGNING AV TORRLÄGGNINGSFÖRETAG HUVUDSAKLIGEN FÖR JORDBRUKSÄNDAMÅL.				
Planen upprättad i samband med syneförrättning enligt vattenlagen.				
Jordareal som beröres av förrättningen 20.67 ha.				
190:- kr för 20.0 ha och 8 kr för varje ha däröver	198	-		
2.2 % av 13.870:- kr, utgörande beräknad total anläggningskostnad	305	14		
2 % av kr, utg. beräkn. kostn. för pumpstation m. utrustn.				
Summa:	503	14	503	14
För syneförrättning utan gode män utföres 80 % av ovanstående summa				
Timersättning: icke fullständigt förslag — alternativt förslag — planläggning som jämväl avser avledande av kloakvatten eller industriellt avloppsvatten.				
timmar à kr för lantbruksingenjör				
> > > > {extra ingenjör, ingenjöraspirant, förste assistent, assistent eller tekniskt biträde				
> > > > kansli-, kontors- eller skrivbiträde				
PLANLÄGGNING AV FÖRETAG HUVUDSAKLIGEN FÖR AVLEDANDE AV KLOAKVATTEN ELLER INDUSTRIELLT AVLOPPSVATTEN.				
Jordareal som beröres av förrättningen ha.				
kr för ha och kr för varje ha däröver				
% av kr, utgörande beräknad arbetskostnad				
2 % av kr, utgörande beräknad materialkostnad				
4 % av kr, utgörande beräknad kostnad för reningsanläggning				
5 kr för var och en av st fastigheter				
FULLSTÄNDIG ARBETSLEDNING OCH KONTROLL AV FÖRETAG FÖR TORRLÄGGNING AV MARK.				
Företaget består helt till övervägande delen av öppna täckta avlopp. Beräknad arbetskostnad kr.				
kr jämte % av kr				
1 % av kr, utgörande beräknad materialkostnad				
Summa kronor:			503	14

Räkning

2 st. dagtraktamenten å 14:- kr

28:-

Reseersättning, cykel 8 km å 20öre

1:60S:a kr. 29:60

Kvitteras

Tovatorp den 15 maj 1952.

Kongerwängin

2 st. dagtraktamenten å 14:- kr

28:-

Reseersättning, buss

5:40S:a kr 33:40

Kvitteras

Tovatorp den 15 maj 1952

Antti Olofson

Attesteras:

Evert Swamla

58

Ver.b.

Mariestads-Tidningen
Tidning för Skaraborgs Län

— GRUNDLAGD 1817 —

Tel.: 364 Postgiro 72570

Mariestad den

Vid korrespondens eller likvid
 var god hänvisa till faktura

NR 025762

Lantbr. Robert Gustafsson
 Tovatorp
Udenäs

Annonsräkning Likvid inom 10 dagar.

Dato	Nr	Text	Mm pr gång	Öre pr mm.	Ggr	Kronor
1/10	10909	Syneförrättningen enl. kap. 10 i vattenlagen....	70	25	1	<u>17:50</u>
					Kronor	17:50
					=====	=====

Ev. anmärkningar skola göras inom 8 dagar efter fakturans emottagande.

Redovisningsnr		Inbetalt belopp	
407		Kronor	Öre
Till postgirokonto nr		1250	
22570			
Avgett	Signatur		
Öre			
(för avsändarens anteckningar)			

59

Vwr.b.

Mariestads-Tidningen

Tidning för Skaraborgs Län

— GRUNDLAGD 1817 —

Tel.: 364 Postgiro 7 25 70

Mariestad den 13.5.2.

Vid korrespondens eller likvid
var god hänvisa till faktura

NR 030210

Lantbr. Robert Gustavsson

Tovatorp

Undenäs**Annonsräkning** Likvid inom 10 dagar.

Dato	Nr	Text	Mm pr gång	Öre pr mm.	Ggr	Kronor
30.4	04875	Kungörelse	60	26	1	15:60
				Kronor		15:60
				=====		=====

Ev. anmärkningar skola göras inom 8 dagar efter fakturans emottagande.

Redovisningsnr	Inbetalt belopp	
	kronor	öre
Till postgirokonto nr	1560	
Avgilt	Signatur	
Öre	(för avsändarens anteckningar)	

UTFÖR BESTÄLLNINGAR AV:

RÄKENSKAPSBÖCKER
AV ALLA SLAG

LÖSBLAD & KORTREGISTER
ALLA FORMAT. ETT VÄLSORTERAT
LAGER AV KONTORSBÖCKER

PAGINERING & NUMRERING
MED STÖRSTA NOGGRANNHET

BINDNING AV LÄSEBÖCKER
ENKLA SOM MERA DYRBARA BAND

BINDNING AV HANDLINGAR
(S. K. LUNTOR)

**PORTFÖLJ- OCH KARTONG-
ARBETEN**

MONTERINGSARBETEN
SÅSOM SCHATULLER, ETUIER M. M.

UPPFÖDRING & FERNISSNING
AV TABELLER OCH KARTOR

LOKAL: DROTTNINGG. 23, 1 TR.
RIKSTELEFON 10281. ETABL. 1837

POSTGIRO 73527

C. G. DAHLINS EFTER.

(Silfverberg & Glaes)

Bokbinderi & Kontorsboksfabrik

KARLSTAD

Karlstad den

10/6 1952

Tingsjöns sänkningsföretag,

DEBET

Inb. 2 band handlingar

å 4:80

9:60

K r o n e r

9:60

Kvitteras

Karlstad den 10/6 1952

C. G. Dahllns Eftir.

Silfverberg & Glaes

